

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 29 października 2019 r.

ZP-NKWR.431.2.67.2019.PSZ

Pani
Izabela Aniołek
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Jaworze
Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej
„Jaworowy Start”
w Jaworze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 1 – 3 października 2019 r. na podstawie art. 122 i art. 186 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy Piotr Szafarowicz – główny specjalista i Edyta Kubicka – starszy inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej „Jaworowy Start” przy ul. Piastowskiej 12/1 w Jaworze, zwanym w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką”.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 12 czerwca 2019 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2019 roku.

Przedmiotem kontroli była ocena przestrzegania przez Placówkę standardów opieki i wychowania, praw dziecka oraz zgodność zatrudniania pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 października 2018 r. do dnia 1 października 2019 r. funkcję Dyrektora Placówki pełniła pani Izabela Aniołek odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach. Na czas prowadzonych czynności kontrolnych Dyrektor

Placówki upoważnił panią Małgorzatę Litwińską – Kierownika Placówki – do udzielania wszelkich informacji i wyjaśnień w zakresie objętym przedmiotem kontroli. Upoważnienie nr 3/2019 z dnia 1 października 2019 r. zostało włączone do akt kontroli.

W wyniku przeprowadzonej w Placówce kontroli wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną zaistniałych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie lub błędna interpretacja przepisów ustawy.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń i wyjaśnień składanych przez Dyrektora i Kierownika Placówki, akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe pracowników merytorycznych, wizji lokalnej Placówki oraz indywidualnych rozmów z dziećmi. Kontrola została odnotowana w Książce kontroli pod numerem 41.

Ileokroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Jaworowy Start” w Jaworze przy ul. Piastowskiej 12/1 jest publiczną placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego z limitem 14 miejsc od dnia 1 stycznia 2017 r. Placówka prowadzona jest przez Powiat Jaworski na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego nr PS.IA9013/23/08 z dnia 18 lutego 2008 r. zmienionej decyzją nr PS-IS.9423.46.2011 z dnia 14 grudnia 2011 r., decyzją nr PS-IS.9423.10.2016.MO z dnia 21 lipca 2016 r. oraz decyzją nr ZP-ZS.9423.22.2016.TB z dnia 16 grudnia 2016 r. (*dowód: akta kontroli str. 18 – 19*).

W okresie objętym kontrolą działalność Placówki określał Regulamin organizacyjny nadany uchwałą nr 306/2018 Zarządu Powiatu w Jaworze z dnia 3 października 2018 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze, zwanego dalej „centrum pomocy” lub „PCPR”. Zgodnie z art. 93 ust. 3a ustawy Placówka funkcjonuje w strukturze powiatowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej. W przedłożonym dokumencie, w części dotyczącej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej „Jaworowy Start”, stwierdzono następujące zapisy niezgodne z ustawą:

1) w rozdziale VII, § 1 ust. 1 zapisano, że Placówką kieruje kierownik, który jest odpowiedzialny za jej organizację i prawidłowe funkcjonowanie. Jest to niezgodne z art. 97 ust. 1 i 1a ustawy, w którym wskazano, że placówką opiekuńczo – wychowawczą kieruje dyrektor, a w przypadku zapewnienia jej wspólnej obsługi na podstawie przepisów o samorządzie powiatowym, placówką może kierować dyrektor przy pomocy wyznaczonego

wychowawcy, pełniącego zarówno obowiązki administracyjne, jak i opiekuńczo – wychowawcze. Osoba zatrudniona na stanowisku kierownika może tylko wykonywać obowiązki z zakresu administrowania placówką, co należy uregulować;

2) w rozdziale VII, § 1 ust. 3 zapisano, że do Placówki może być przyjęte w wyjątkowych przypadkach dziecko poniżej 10 roku życia, szczególnie gdy przemawia za tym jego stan zdrowia lub dotyczy to rodzeństwa. Zgodnie z art. 95 ust. 2 ustawy w Placówce może być również umieszczone dziecko poniżej 10 roku życia, którego matka lub ojciec jest już umieszczona w Placówce;

3) w rozdziale VII, § 3 ust. 7 pkt 1 określono katalog pracowników merytorycznych, a więc osób które w rozumieniu art. 98 ust. 1 ustawy są osobami pracującymi z dziećmi w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Nieprawidłowo przyjęto, że osobą pracującą z dzieckiem może być kierownik i opiekun. Osoba zatrudniona w Placówce na stanowisku kierownika nie ma umocowania prawnego w ustawie do „pracy z dzieckiem”, natomiast stanowisko „opiekuna” winno brzmieć „opiekun dziecięcy”;

4) w rozdziale VII, § 4 ust. 1 pkt 4 wskazano, że do obowiązków kierownika placówki należy m.in. zgłaszanie do ośrodka adopcyjnego dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie. Zgodnie z art. 100 ust. 4 ustawy zgłaszanie informacji o przebywających w placówce dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodków adopcyjnych należy do wyłącznej kompetencji dyrektora placówki (*dowód: akta kontroli str. 21 – 41*).

W okresie objętym kontrolą Placówka zapewniała opiekę i wychowanie dla łącznie 14 wychowanków, natomiast na dzień rozpoczęcia kontroli, w ewidencji Placówki było 13 dzieci w wieku od 6 do 16 lat. Spośród dwójki dzieci w wieku poniżej 10 lat, jedno zostało umieszczone w Placówce wspólnie ze starszym rodzeństwem, natomiast drugie dziecko w wieku 8 lat (K.G.) zostało umieszczone w Placówce niezgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy, co stanowi nieprawidłowość (*dowód: akta kontroli str. 48 – 49*).

Na podstawie losowo wybranych grafików pracy za miesiące październik 2018 r. oraz styczeń, kwiecień i lipiec 2019 r. stwierdzono, że całodobową opiekę i wychowanie w Placówce przez siedem dni w tygodniu zapewniały osoby zatrudnione przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze na stanowiskach: wychowawcy, pedagoga, psychologa i kierownika oraz koordynatora zatrudnionego w centrum pomocy z czasowym powierzeniem obowiązków opiekuńczo – wychowawczych na podstawie art. 42 § 4 Kodeksu pracy. Dyżury wychowawcze odbywały się w godzinach od 7:00 do 19:00 oraz od 19:00 do 7:00 dnia następnego i były realizowane przede wszystkim przez wychowawców. Jednakże w licznych przypadkach usprawiedliwionych nieobecności w pracy oraz w związku z dużą fluktuacją

kadry, opiekę i wychowanie zapewnili również pedagog, psycholog, kierownik oraz koordynatorzy z centrum pomocy. Pod opieką jednej osoby pracującej z dziećmi w Placówce nigdy nie było więcej niż 14 wychowanków, co zgodne jest z § 10 ust. 1 i 2 rozporządzenia. W przypadku osoby zatrudnionej na stanowisku kierownika Placówki należy uregulować kwestię pełnienia przez nią dyżurów opiekuńczo – wychowawczych, do których z mocy ustawy nie jest upoważniona (*dowód: akta kontroli str. 47, 50 – 53, 66*).

Realizując wymóg § 16 ust. 1 rozporządzenia, każdy z wychowawców Placówki kierował procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci. Z kolei, pod opieką pedagoga i psychologa w czasie zajęć przez nich prowadzonych przebywało nie więcej niż 6 dzieci (*dowód: akta kontroli str. 42, 48 – 49*).

Wypełniając obowiązek wskazany w § 14 rozporządzenia, każde dziecko umieszczone w Placówce miało sporządzoną przez pedagoga i psychologa diagnozę psychofizyczną. Pierwsza diagnoza sporządzana była w okresie ok. 1 miesiąca od dnia umieszczenia dziecka w Placówce i aktualizowana co pół roku. Poddane ocenie diagnozy dzieci z grupy kontrolnej zawierały dane i informacje dotyczące ich mocnych stron, przyczyn kryzysu w rodzinie, relacji dziecka z otoczeniem, jego rozwoju, a także wskazania do dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem.

Mając na uwadze wiek, poziom rozwoju oraz indywidualne doświadczenia wychowanka należy w diagnozie również odnieść się do kwestii pracy z jego rodziną, ewentualnego przygotowania do umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka, a także przygotowania do usamodzielnienia. W diagnozie lub jej aktualizacji należy również odnotować udział dziecka w programach terapeutycznych, zwłaszcza gdy korzysta z pomocy specjalistów np. logopedy czy psychologa. Powyższe obszary w badanych dokumentach nie zostały opisane, co stanowi nieprawidłowość (*dowód: akta kontroli str. 54 – 57*).

Dla dzieci umieszczonych w Placówce, wychowawcy kierujący procesem wychowawczym przygotowywali raz na 6 miesięcy plany pomocy. We wszystkich planach dzieci z grupy kontrolnej określono cel pracy z dzieckiem oraz działania długo i krótkoterminowe w obszarach: sytuacja prawna i rodzinna dziecka, kontakty z rodziną i środowiskiem, potrzeby emocjonalne i rozwojowe, edukacja oraz wpływ sytuacji kryzysowej na rozwój i funkcjonowanie dziecka w Placówce. Plany pomocy modyfikowano podczas posiedzeń zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Pomimo obowiązku wynikającego z art. 100 ust. 1 ustawy, plany pomocy nie były sporządzane i realizowane we współpracy z asystentem rodziny lub przedstawicielem podmiotu odpowiedzialnego za pracę z rodziną w gminie pochodzenia dziecka (*dowód: akta kontroli str. 46, 58*).

Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 pkt 2 rozporządzenia w Placówce dla każdego dziecka winna być sporządzana karta pobytu. Oceny prawidłowości prowadzenia tego dokumentu dokonano w oparciu o karty za październik 2018 r. oraz styczeń, kwiecień i lipiec 2019 r. Stwierdzono, że karty pobytu dzieci z grupy kontrolnej nie zawierały wszystkich wymaganych opisów i informacji wskazanych w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. Dodatkowo w kartach pobytu zastosowano skalę punktową od 0 do 5, jednakże bez szczegółowego opisanie co oznacza każdy z punktów (*dowód: akta kontroli str. 47, 59 – 63*).

W okresie objętym kontrolą, pedagog zatrudniony w wymiarze pełnego etatu oraz psycholog w wymiarze ½ etatu, realizowali zajęcia dla wychowanków Placówki oraz obejmowali ich oddziaływaniami terapeutycznymi. Dla każdego wychowanka prowadzili również arkusz badań i obserwacji pedagogicznych i psychologicznych, zawierający adnotacje o dacie, przebiegu badania lub obserwacji oraz uwagi i podpis prowadzącego. Pedagog i psycholog odnotowywali uczestnictwo wychowanków tego wymagających w kartach udziału w zajęciach, o których mowa w § 17 ust. 3 rozporządzenia (*dowód: akta kontroli str. 47, 64, 68 – 69*).

Zgodnie z art. 100 ust. 4a ustawy dyrektor placówki opiekuńczo – wychowawczej w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej (począwszy od dnia 19 września 2014 roku) winien złożyć do właściwego sądu wniosek wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny, albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej. Do wskazanego powyżej wniosku dołącza się opinię gminy pochodzenia dziecka lub podmiotu prowadzącego pracę z jego rodziną. W wyniku analizy dokumentacji pobytów wychowanków Placówki w pieczy zastępczej stwierdzono, że na dzień kontroli, powyższy obowiązek nie dotyczył żadnego z nich (*dowód: akta kontroli str. 48 – 49*).

Na podstawie oświadczenia Kierownika Placówki oraz indywidualnych rozmów z wychowankami stwierdzono, że Placówka zapewniała całodzienne wyżywienie dostosowane do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia dzieci zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia. W Placówce zatrudnione były dwie osoby (kucharka i pomoc kuchenna) odpowiedzialne za przygotowywanie i wydawanie wszystkich posiłków w dni powszednie oraz wstępne przygotowywanie posiłków na soboty i niedziele. Za zakupy i organizację dostaw produktów spożywczych odpowiedzialny był magazynier. Wychowankowie jedli posiłki w jadalni, mieli również swobodny, lecz kontrolowany dostęp do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów przez całą dobę. We wrześniu 2019 r. Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny przeprowadził w Placówce

kontrolę kompleksową bloku żywieniowego i nie stwierdził nieprawidłowości w tym zakresie. Protokół kontroli z dnia 4 września 2019 r. włączono do akt kontroli (*dowód: akta kontroli str. 42 – 43, 80 – 84*).

Każdy wychowanek z chwilą przyjęcia do Placówki zostaje zgłoszony i objęty opieką medyczną w Centrum Diagnostyczno – Terapeutycznym MEDICUS w Jaworze przy ul. Szpitalnej 3a. Dodatkowo, raz w tygodniu, lekarz pediatra był dostępny dla dzieci w siedzibie Placówki. W okresie objętym kontrolą wychowankowie korzystali również z pomocy lekarzy specjalistów m.in.: stomatologa, chirurga, okulisty, gastrologa, ortopedy i pulmonologa. Troje dzieci było hospitalizowanych. Opieką lekarza psychiatry objętych było 4 wychowanków, w tym 3 przyjmujących wymagane leki. Za bieżącą realizację recept i zaleceń lekarskich odpowiedzialny był Kierownik i wychowawcy (*dowód: akta kontroli str. 43*).

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 i pkt 7 rozporządzenia Placówka zapewniała każdemu wychowankowi, według indywidualnych potrzeb, odzież, obuwie, bieliznę, środki higieny osobistej oraz podręczniki i przybory szkolne. Wychowawca kierujący procesem wychowawczym podopiecznego odpowiedzialny był za jego wyposażenie. Odzież, obuwie i bielizna kupowane były przez wychowawców, często z udziałem dzieci. Zakupy odzieżowe były ewidencjonowane i wpisywane do karty odzieżowej. Magazynier Placówki odpowiedzialny był za bieżące uzupełnianie środków higieny osobistej i do utrzymania czystości. Każde dziecko otrzymywało pastę i szczotkę do zębów, mydło, szampon, papier toaletowy, itp. Za zaopatrzenie wychowanków w podręczniki odpowiedzialne były szkoły, natomiast przybory szkolne i ćwiczenia kupowała Placówka (*dowód: akta kontroli str. 45*).

Kierownik Placówki oświadczył, że w okresie ubiegłego, jak i obecnie trwającego roku szkolnego, wychowawcy w dni powszednie koncentrują się na pomocy dzieciom w pracach porządkowych, pomocy w nauce oraz organizacji czasu wolnego (zajęcia kulinarne, socjoterapeutyczne, sportowe, muzyczne, plastyczne, itp.). Zajęcia o charakterze rekreacyjnym czy poznawczym organizowane były i są przede wszystkim w dni wolne od nauki. W celu zwiększenia możliwości organizacji wycieczek i wyjazdów dla dzieci Placówka współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze. W okresie wakacji każdy z wychowanków skorzystał z przynajmniej jednego wyjazdu nad morze lub w góry. W roku szkolnym 2019/2020 wychowankowie będą mogli korzystać z dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego (500 zł miesięcznie) przeznaczonego na opłatę za dodatkowe zajęcia, rozwój zainteresowań lub wyjazdy (*dowód: akta kontroli str. 45, 78 – 79*).

W okresie objętym kontrolą wszyscy wychowankowie realizowali obowiązek szkolny lub obowiązek nauki. Na dzień kontroli stwierdzono, że dziewięcioro wychowanków uczęszczało do szkół podstawowych, troje do szkół ponadpodstawowych (jeden do liceum ogólnokształcącego, dwoje do zasadniczych szkół zawodowych), a jeden wychowanek był przedszkolakiem. Dwoje wychowanków uczyło się poza Jaworem w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Nysie i Babimoście.

Codzienną pomoc w nauce i odrabianiu zadań domowych zapewniają wychowawcy w godzinach od 16 do 18. Placówka we współpracy z Fundacją „Przyjaciółka” zapewnia również pomoc wolontariuszy, zwłaszcza z języka polskiego, języka angielskiego i fizyki. Dzieci uczęszczające do szkół podstawowych biorą udział w zajęciach wyrównawczych z matematyki i języka polskiego. Zarówno w roku szkolnym 2018/2019, jak i 2019/2020 żaden z wychowanków nie był i nie jest objęty nauczaniem indywidualnym (*dowód: akta kontroli str. 45, 48 – 49, 67*).

Placówka, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 13 i pkt 14 rozporządzenia, ponosiła opłaty za wyżywienie wychowanków przebywających w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz koszty przejazdów dzieci w związku z bieżącą działalnością Placówki – wyjazdy na konsultacje lekarskie, wycieczki, zakupy, itp. (*dowód: akta kontroli str. 46, 66*).

W okresie objętym kontrolą w Placówce obowiązywał „Regulamin przyznawania kwoty pieniężnej do własnego dysponowania przez dziecko tzw. kieszonkowego”. Regulamin stanowił załącznik nr 1 do zarządzenia nr 21/2018 z dnia 20 grudnia 2018 r. Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze. W treści dokumentu stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) punkt 4 określa maksymalną, miesięczną wysokość kieszonkowego na kwotę 80 zł, co jest niezgodne z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej z dnia 23 marca 2018 r. (Monitor Polski z 2018 r. poz. 326). Od dnia 1 czerwca 2018 r. minimalna kwota kieszonkowego wynosi 10,52 zł, natomiast maksymalna 84,16 zł;
- 2) w punkcie 7 zapisano, że wychowanek może być pozbawiony kieszonkowego, co jest niezgodne z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, w którym mowa o kwocie pieniężnej do własnego dysponowania przez dziecko;
- 3) w punkcie 10 zapisano, że kwota kieszonkowego może być przekazana na wyrównanie szkód i że decyduje o tym kierownik Placówki w porozumieniu z wychowawcą, co jest niezgodne z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, w którym mowa o kwocie pieniężnej do własnego dysponowania przez dziecko;

4) w punkcie 8 i 14 występuje sprzeczność dotycząca osoby (wychowawca / kierownik), która pobiera pieniądze w celu dokonania wypłaty kieszonkowego dla dzieci;

5) punkt 9 i 15 reguluje tę samą czynność wychowanka.

Na podstawie udostępnionych list wypłat kieszonkowego za miesiąc październik 2018 r. oraz styczeń, kwiecień i lipiec 2019 r. stwierdzono, że kwoty wypłat były zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, a ich odbiór potwierdzany był przez wychowanków podpisem. Wyjątek stanowi lista kieszonkowego za kwiecień 2019 r., gdzie wychowankowi z pozycji 6. wypłacono kwotę 10 zł, a nie 10,52 zł, co można uznać za jednorazowe uchybienie (*dowód: akta kontroli str. 70 – 77*).

Celem oceny przestrzegania standardów opiekuńczych i bytowych przeprowadzono w czasie kontroli wizję lokalną. Placówka prowadzi działalność opiekuńczo – wychowawczą w budynku przy ul. Piastowskiej 12/1 w Jaworze. Nieruchomość wraz z przyległym zagospodarowanym terenem zielonym stanowi własność Powiatu Jaworskiego. W Placówce do dyspozycji wychowanków przeznaczono pięć sypialni, w tym dwie czteroosobowe oraz trzy dwuosobowe. W każdej sypialni było łóżko lub tapczan, szafy, biurka, półki, krzesła, itp. Oświetlenie w pokojach zapewniały przede wszystkim lampy sufitowe. Wychowankowie korzystali z dwóch łazienek z prysznicem, umywalką i toaletą, osobno dla dziewcząt i chłopców. Pralnia oraz suszarnia zlokalizowane były w innym budynku na terenie posesji. W Placówce była również kompletnie wyposażona w sprzęty gospodarstwa domowego kuchnia oraz jadalnia z dużym stołem i krzesłami. Na dolnej kondygnacji budynku mieściło się zaplecze kuchenne i magazynowe. Do dyspozycji wychowanków przeznaczono również trzy pomieszczenia służące jako miejsca do wypoczynku, zabawy, spotkań lub nauki, wyposażone stosownie do potrzeb. W jednym z nich zorganizowano trzy stanowiska komputerowe z dostępem do internetu. Odzież wierzchnią i codzienne obuwie oraz spakowane ubrania na daną porę roku wychowankowie przechowywali w szatni, gdzie każdy z nich miał swoją szafkę z półkami (*dowód: akta kontroli str. 65*).

W okresie objętym kontrolą do bezpośredniej pracy z dziećmi zatrudnionych było siedmiu wychowawców, w tym dwoje na urloпах związanych z rodzicielstwem, pedagog, psycholog oraz opiekun dziecięcy. W sytuacjach wyjątkowych (urlopy, zwolnienia lekarskie, okresy rekrutacji na wolne wakaty) Dyrektor Placówki, działając w trybie art. 42 § 4 Kodeksu pracy, powierzał obowiązki wychowawcy osobom zatrudnionym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze na stanowisku koordynatora lub psychologa. W podobnych okolicznościach również Kierownik Placówki sprawował opiekę nad wychowankami. Powyższa organizacja pracy wychowawczej nie gwarantowała dzieciom ciągłości i stabilności oddziaływań wychowawczych i relacji z opiekunami, należy więc podjąć

wszelkie działania mające na celu uregulowanie tej kwestii. Analiza dokumentacji z akt osobowych wszystkich osób pracujących w okresie objętym kontrolą z dziećmi w Placówce, pozwoliła na stwierdzenie, że zarówno osoby zatrudnione na stanowisku wychowawcy, pedagoga, psychologa, opiekuna dziecięcego i kierownika oraz osoby zatrudnione na stanowisku koordynatora i psychologa w PCPR w Jaworze miały kwalifikacje zawodowe uprawniające do pracy z dziećmi na stanowisku wychowawcy oraz złożyły wymagane oświadczenia, o których mowa w art. 98 ust. 3 ustawy (*dowód: akta kontroli str. 85 – 92*).

Mając na uwadze podmiotowość dziecka oraz wskazania wynikające z art. 4 ustawy, w trakcie czynności kontrolnych przeprowadzono indywidualne rozmowy z sześciorgiem wychowanków w wieku od 8 do 15 lat celem oceny przestrzegania praw dziecka. Wychowankowie wyrazili zgodę na rozmowę z inspektorami do spraw kontroli i w miarę swobodnie odpowiadali na pytania dotyczące m.in. pobytu w Placówce oraz relacji z opiekunami. Każde z dzieci, z wyjątkiem jednego chłopca, powiedziało że zna swoją sytuację rodzinną i prawną oraz powody umieszczenia w pieczy zastępczej. Wszyscy potwierdzili utrzymywanie stałych kontaktów z rodziną oraz pomoc Placówki w tym zakresie. Dzieci miały możliwość spędzania dni wolnych od nauki z bliskimi za zgodą Dyrektora Placówki i sądu. Każdy z wychowanków powiedział, że chodzi do szkoły, ma wszystkie podręczniki i przybory szkolne, pomoc wychowawców w nauce oraz możliwość zabawy, rozwoju zainteresowań i wypoczynku. Nikt nie wnosił uwag dotyczących jedzenia, zaopatrzenia w odzież, obuwie oraz środki higieny osobistej. Każdy otrzymuje co miesiąc kieszonkowe, lecz zdarzały się sytuacje, że ze względu na złe zachowanie, stosowanie przemocy lub niechodzenie do szkoły, kieszonkowe nie było wypłacane. Wychowankowie opowiadali o swoich codziennych obowiązkach (szkoła, nauka, utrzymanie czystości, itp.) z akceptacją i zrozumieniem, lecz bez entuzjazmu. Każdy z nich wskazywał przynajmniej jedną osobę spośród dorosłych w Placówce, którą lubi i jej ufa. Wszystkim znany był system kar i nagród stosowany w Placówce (*dowód: akta kontroli str. 93 – 99*).

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej „Jaworowy Start” stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) W Placówce zostało umieszczone dziecko poniżej 10 roku życia;
- 2) Osoba zatrudniona w Placówce na stanowisku kierownika pracowała z dziećmi;
- 3) Diagnozy psychofizyczne dzieci nie zawierały wskazań dotyczących udziału dziecka w programie terapeutycznym, pracy z rodziną dziecka, pracy przygotowującej dziecko do umieszczenia w rodzinnych formach pieczy zastępczej oraz przygotowania do usamodzielnienia;

- 4) Plany pomocy dziecku nie były sporządzane i realizowane we współpracy z asystentem rodziny lub przedstawicielem podmiotu odpowiedzialnego za pracę z rodziną w gminie pochodzenia dziecka;
- 5) Karty pobytu dzieci nie zawierały wszystkich wymaganych opisów i informacji;
- 6) Niektóre zapisy Regulaminu przyznawania kieszonkowego były niezgodne z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

Wobec stwierdzonych powyżej nieprawidłowości w działalności jednostki, wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1) Uregulować pobyt w Placówce wychowanka poniżej 10 roku życia.

Podstawa prawna: art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 z późn. zm.).

Termin realizacji: niezwłocznie.

- 2) Uregulować kwestię pracy z dziećmi osoby zatrudnionej na stanowisku kierownika Placówki.

Podstawa prawna: art. 97 ust. 1 i 1a w związku z art. 99 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 z późn. zm.).

Termin realizacji: niezwłocznie.

- 3) Sporządzać diagnozy psychofizyczne zawierające wszystkie wymagane analizy i wskazania.

Podstawa prawna: § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Termin realizacji: na bieżąco.

- 4) Sporządzać i realizować plany pomocy dziecku we współpracy z asystentem rodziny lub przedstawicielem podmiotu odpowiedzialnego za pracę z rodziną w gminie pochodzenia dziecka.

Podstawa prawna: art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 z późn. zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

- 5) Prowadzić karty pobytu dzieci zawierające wszystkie wymagane opisy i informacje.

Podstawa prawna: § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Termin realizacji: na bieżąco.

- 6) Doprowadzić do zgodności z przepisami prawa zapisy Regulaminu przyznawania kwot pieniężnych do własnego dysponowania przez dzieci.

Podstawa prawna: § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).
Termin realizacji: niezwłocznie.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.).

W terminie do dnia **15 stycznia 2020** r. kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji **zaleceń, uwag i wniosków** przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

.....
(przewodniczący zespołu inspektorów)

.....
(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

ZASTĘPCĄ KIEROWNIKA ODDZIAŁU
.....
(kierownik komórki do spraw kontroli)

